

његов цјелокуни духовни хоризонт још данас у центру свих избиљних диспута, а и многи његови најогорченији противници живе само у његовој сјени“! Грлић, Д., *Естетика*, III том, стр. 207. Грлић указује да, мада је његовим критичарима то тешко да прихвате, Хегел није мислилац који је намерно компликовао термине и језичке конструкције да би ствари учинио тежим: напротив, када жели дати суд о драми или вредности дела „Хегел пише изванредно једноставно, па се и ту види како у њега нема псеудофилозофског натегнуто ученог и криптографско језичког мудровања“ – Исто, стр. 208.

Хегел сматра да модерно доба носи потребу за науком о уметности, много већу „него у оним данима када је уметност већ за себе, као уметност, причињавала пуно задовољење. Уметност нас позива на мисаоно посматрање, и то не у циљу да бисмо поново пробудили уметност, већ да бисмо научно увидели шта уметност јесте“. Иако се то често тумачило ставом да уметност може бити темом филозофије, али не и темом науке, Хегел антиципира ту критику и упозорава да се *филозофирање апсолутно не може одвојити од научности*, јер филозофија свој предмет увек посматра са гледишта нужности. Управо се естетиком подстиче *поновно буђење филозофије уопште тако и поновно буђење науке о уметности* (Треба нагласити и Хегелове речи: „нити је лепа уметност недостојна да буде филозофски разматрана, нити је филозофско проучавање неспособно да дође до сазнања о суштини лепе уметности.“ – Исто, стр. 15.), штавише, тек захваљујући том поновном буђењу естетика засита постаје науком, а уметност је добија своје достојанство.

Код Хегела чак није реч ни о естетски највишем домету у квантитативном и квалитативном смислу - код Шлајермахера има сигурно више луциднијих објекција, код Шилера више сензибилитета за оно специфично умјетничко¹, код Шлегела се може наићи на боље познавање естетске литературе, а код Шелинга на дубље и свестраније захвате у бит умјетничког - али код Хегела се *идеје дефинитивно закључују, доводе до последњих консеквенци и уграђују у систематски сачињену целину!*

¹ Грлић, Д., *Естетика*, II том, стр. 75.